

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udje „Katal. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne pettivrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Nezaprite reklamacije so poštnine proste.

Nova podpora po suši.

Pretekli četrtek, dne 7. t. m. je zboroval v Gradcu deželni odbor za podpore, katerega so se udeležili izmed Slovencev deželni odbornik Frane Robič, državni poslanec dr. Korošec in nadrevizor Vlado Pušenjak. Ker je deželni zbor dovolil 50.000 kron podpore za po suši prizadetim, in ker je še od prejšnje akcije vsled skupička ostalo nekaj denarja, zato je bilo treba nove seje, da se podpora razdeli na posamezne okraje.

Pri tej novi akciji dobijo podporo okraji: Slovenjgradec 10 vagonov sena in 30 vagonov slame; Brežice 16 vagonov sena; v tem okraju je še slama na razpolago, vrhutega sta se iz nam neznanih razlogov vrnila 2 vagona slame, kar je na daljino akcijo za ta okraj zelo slabo učinkovalo; Konjice 8 vagonov sena in 8 vagonov slame; Maribor 26 vagonov sena in 52 vagonov slame; Ptuj 13 vagonov sena in 71 vagonov slame; Celje 25 vagonov sena in 28 vagonov slame.

Z ozirom na pomanjkanje slame v kozjanskem okraju sta nadrevizor Pušenjak in poslanec dr. Korošec predlagala, da se okrajno glavarstvo v Brežicah ozira pri podporni akciji posebno na ta sodni okraj in ustreže njegovim željam.

Toča potreba je taka, da tudi dana pokpora še ne bo zadostovala. Zato je stavil dr. Korošec predlog, naj se dunajska vlada pozove, dati nova denarna sredstva za nadaljno podporo. Zastopnik deželne vlade je z ozirom na ta predlog izjavil, da se je že predlagalo osrednji vladi, preskrbeti še vsaj 220.000 kron za nadaljno akcijo. Potrebno je namreč, da se nakup sena in slame hitro izvrši. Z ozirom na nevarnost vojske je namreč iz Ogrske že težje dobiti slame. Seno v bližnjih deželah je že pokupljeno. Nemčija že tudi nima več sena za prodajo, pač pa še je upati, da se dobi tam slama.

Tudi sena se ne bo več moglo toliko dobiti kolikor je potreba, vsled tega se je sklenilo nakupiti sladko otavo.

Tisti, ki potrebujejo krmo, naj se takoj javijo županstvu, in županstva naj brzo ta naznanila javijo glavarstvom. Seno in slama se bo prodajala po isti ceni kakor zadnjikrat.

Vrhutega se bo razdelilo 26 vagonov otrobov, in prošnje za otrobe se naj vlagajo potom občin na okrajna glavarstva.

Tudi solni odpadki so na razpolago, in naj se živinorejci v tej zadevi obračajo naravnost na c. kr. kmetijsko družbo v Gradcu.

Od strani naših poslancev in naših gospodarskih organizacij se je torej storilo, kolikor je bilo možno, za novo dobavo krme. Naj sedaj tudi posamezniki in županstva store svojo dolžnost ter točno in hitro javijo, kaj in koliko potrebujejo.

Slov. kmečka zveza.

Ali bo vojska?

Položaj na Balkanu se neprestano spreminja. Sedaj je nevarnost vojske jako verjetna, potem zopet se mračno nebo za nekoliko časa zvedri in nevarnost je oddaljena. V trenutku, ko to pišemo, postale so razmere zopet nekoliko prijaznejše, in vojni preroki, katerih mrgoli na vseh oglah, pravijo, da ne bo na Balkanu nobene vojske. Avstro-Ogrska je namreč po svojem carigradskem poslaniku, grofu Pallaviciniju, ponudila Turčiji 54% milijona kron odškodnine za to, da je zgubila Turčija vrhovno oblast (suvereniteto) nad Bosno in Hercegovino. S tem se bo baje Turčija zadovoljila in sprijaznila z novim položajem na Balkanu.

Srbija je še vedno bojaželjna. Srbski narod je za gotovo upal, da pripade Bosna in Hercegovina v kraljevem času k srbskemu kraljestvu. Srbi so sanjali o veliki srbski državi od Donave do Adrijskega morja. V tem pa pride Avstro-Ogrska ter proglasi deželi kot svoji, ki jih je morala l. 1878 pomiriti in pridobiti z velikimi žrtvami ljudi in denarja. Ves srbski narod je zajčal, kajti zbudil se je iz lepih sanj, ter uvidel, da so le prazne sanje. Ljuta jeza se je polastila Srbov nasproti Avstro-Ogrski, ki jim je uničila njihovo lepo bodočnost, kojo so že gledali v sanjah. Ves zaveden narod želi vojske, da bi se maščeval nad neprijazno Avstro-Ogrsko!

Treznji ljudje v Srbiji pa uvidijo, da bi bila vojska med Srbijo in Avstro-Ogrsko samomor Srbije. Mi smo vojaška velesila, in naše vojaštvo je dobro oboroženo ter še boljše izšolano. Zato se kralj Peter in ministri niso udali ljudski želji, da bi začeli sami vojsko z Avstrijo. Tu intam so morali govoriti sicer po ljudski želji, minister za zunanje zadeve Milovanovič se je zadnjič zagalopiral pri tem celo tako daleč, da je moral prositi Avstrijo za odpuščenje, vendar vojske napovedali niso, ampak iskali so prej zavez-

nikov. Le Srbija v zvezi z drugimi bi morda bila Avstriji v vojni kos.

Bratski narod črnogorski je bil za zvezo s Srbijo in za vojsko proti Avstriji kmalu pridobljen. Črnogora si želi že dolgo kos Hercegovine in Dalmacije. Srečna vojska ji torej gotovo ne bi bila na škodo. Pri Bulgariji Srbija ni mogla ničesar opraviti, bulgarski narod ima sam težave, odkar je proglasil svojo deželo za bulgarsko carstvo. Vrhutega je stala Avstrija Bulgarom ob tej proglasitvi zvesto ob strani. Pač pa je imela Srbija upanje, da dobi Turčijo na svojo stran, katera je v istini edina zgubila Bosno in Hercegovino, in upanje je ni varalo. Srbskim diplomatom se je posrečilo dobiti mladoturške kroge, ki sedaj dejansko na Turškem vladajo, na svojo stran ter jih podnetiti za sovražne čine proti Avstriji. Videli smo, da Turki niso pripustili, da bi avstrijske ladje v turških lukah izkrcavale avstrijsko blago. Niti pismo iz naše države ni smelo na turška tla, ako je došlo po morski pošti. Naš nadvojvoda Evgen je daroval za jeruzalemsko cerkev altar, a v Palestini altarja niso smeli izkrcati, in pripeljali so ga nadvojvodi nazaj.

Avstrija je stala pred dvojno možnostjo: ali se ponižno udati Turčiji na celi črti, ali pa začeti z njo vojsko. Vojska bi bila nevarna. S Turčijo bi koj potegnili Srbija, Črnogora; Italija bi tudi iskala povoda, da začne z nami vojsko ter nam vzame Trst ter laške Tirole; Anglija pa bi na morju z vsemi močmi podpirala nasprotno nam vojsko ter delala Avstro-Ogrski zapreke. V celem sedajnem času, ko so za nas na Balkanu vsled osvojitve Bosne in Hercegovine nastale težave, vede se Anglija najbolj sovražno proti nam ter podpihuje Turčijo, Srbijo in Črnogoro. Angleški kramarji bi pač radi izrinili našo trgovino iz Balkana ter dobili vso moč v roke na Balkanu in Sredozemskem morju.

Udati se Turčiji na celi črti, pustiti Bosno in Hercegovino, dati bojkotirati naše blago, pustiti poslovanje našega trgovskega brodovlja muham turških uradnikov, to bi vzelo Avstriji pred celim svetom spoštovanje ter ji povzročilo več gmotne škode nego vsaka nesrečna vojska. Avstrija je torej iskala tretjo pot in jo tudi našla: Turkom je pokazala denar, katerega dobijo, ako bodo pridni in mirni. Avstrijski poslanik Pallavicini je ponudil 54% milijonov odškodnine za vrhovno oblast, katero je sultan izgubil nad Bosno in Hercegovino.

Poročila pravijo, da so se turški obrazi zelo raz-

PODLISTEK.

Dvoboj z morjem.

Prevela Sonja Zimčič.

Gospodje so se baš podali v salon za kadilce. Parnik „Fulton“ je plul iz Novega Jorka v stari svet. Ko so potniki vstopili v istega, bil je prekrasen jezenski dan, kakoršnih ima večkrat Amerika in kojim so dali poetično ime „Indijansko poletje“. Toda kar čez noč se je spremenilo vreme, in drugi dan že ni mogel nihče več na krov. — Eden izmed gospodov v salonu čital je v nekem ameriškem časniku zadevo o nekem dvoboju.

„Gospoda moja“, oglasil se je zdajci neki francoski plemenitaš, „jaz ne vem, kako je po drugih deželah; toda pri nas na Francoskem veljal bi za strahopetneža, kdor bi odklonil dvoboj“.

„Gospod de Senerive“, dejal je kapitan, „hotel bi čuti, kaj bi rekel na to vaš rojak gospod de Villenur, koji je pač mnogo prepotoval in preživel, morda nam i on pove svoje mnenje“.

To rekši, pogledal je kapitan na blizu sedečega moža, jako resnega, mirnega obraza, ter vrlo elegantnega ponašanja. Gospod je odložil knjigo, iz koje je čital in dejal mirno:

„Vem, da moja sodba o tem ne more biti meroflajna, ipak pa se mi vidi mnenje gospoda rojaka nekoliko pretirano“.

„Kako, gospod“, vskliknil je de Senerive razburjen, „vi ste Francoz in mislite, da se dvoboj lahko odkloni?“

„Tege baš ne, ali vidi se mi, da to, kar vi toliko povdarjate, ni toliko čut časti, ampak strah pred tem, kaj bodo ljudje rekli!“

„Kako naj se torej loči hrabrost od plašljivosti?“

„O, za to spoznati, nudijo se tolikokrat boljše prilike. Kolikokrat nas življenje privede v položaj, v kojem lažje pokažemo pogum kakor z dvobojem“.

„Na primer —“

„Ne bom navajal primerov. Kapitan me je vprašal za moje mnenje, in sedaj ste čuli isto. Pristaš sem onih, koji trde, da se v dvoboju ne pokaže pravo junaštvo“.

To rekši, začel je zopet čitati.

„To je prijetno stališče za ljudi, ki se ne upajo dvobojevati“, mrmral je de Senerive; toda de Villenur ga ni čul, ali se baš delal, da ga ne čuje.

„Gospoda“, zaklical je kapitan, hočeč navesti pogovor na drugi predmet, „v slučaju, da se kdo želi šetati na krovu, naj izvoli. V eter je v toliko že utihnil“.

Prepir o dvoboju ni imel drugih posledic, kakor da sta se Francoza eden drugemu ogibala s poti. Tu di drugi potniki so se nekako ogibali de Seneriva, obsojajoč istega radi onih smelih zadnjih opazk. Toda videti je bilo, da ga to ne boli, ker imel je v svojem spremstvu miado ženo in dražestno petletno hčerko.

Parnik je priplul srečno v kanal. Samo še tu pa tam udaril je kakšen val ob bok ladije, tako, da so morali častniki, ki so bili na straži, voziti počasneje. De Villenur se je sprehajal po krovu s kapitanom. Videti je bilo, da sta stara znanca. Večji del potnikov sledilo je njih primeru. V nekem kotu sedela sta de Senerive in soproga, ljubko kramlajoč, dočim

je njih mala Jeana letala po krovu, radujoč se zibanja parnika. Naenkrat se je čul grozen vzklik, samo eden. Velik val se je dvignil ob boku ladije, nagnil jo na stran in se razlil po krovu. Ko se je valovanje umirilo, ni bilo male Jeane nikjer. Tresočim glasom ukazal je kapitan ustaviti parnik, in ko se je to zgodilo, letel je na drugi konec ladije. Gospej de Senerive so komaj ubranili, da ni skočila za detetom v morje. Nekoji mornarji so, ne da bi čakali ukaz, spustili v morje rešilne čolne. Ali to sredstvo, da bi se na ta način rešil vtopljenec, posrečilo se je v dvajsetih slučajih komaj enkrat.

„Kapitan“, dejal je de Villenur, „imejte pripravljene rešilne čolne!“ To rekši, vrgel je od sebe vrhno obleko in dejal obrnjen proti mornarjem: „Spustite mi vrv v morje“.

„Ne, za Boga“, prosil je kapitan.

„Pustite me, naj poskusim“, odgovoril je de Villenur tako odločno, da se ni upal nihče več oporekati. Čez malo časa pokazalo se je truplo Jeane ne daleč od ladije. Z izredno spretnostjo spustil se je de Villenur po vrvi v morje, zaplaval proti deklici, katere truplo se je zibalo v valovih.

„Tam, tam“, klicali so mu s krova. Dvignil je glavo in pogledal proti mestu, kamor je kazalo sto in sto rok; in videl je zopet malo truplo, koje so valovi zibali. Krepkih rok si je delal pot skozi razburkano valovje. Videlo se je, kako naporno se je trudil priti dalje in kako se je potem dvakrat eno za drugim potopil. Ko se je zopet pokazal iz morja, plaval je samo z eno roko, dočim je z drugo nekaj držal. Že je bil čoln pri njem, položili so vanj Jeano in za tem je vstopil pogumni rešitelj. Čoln se je dvignil na ladijo, na koji je že čakal zdravnik. Toda obupana mati mu

